

ДОАЙЕНЪТ НА СТАРОБЪЛГАРИСТИКАТА

Ядрото от текстове на книжката, която е пред вас, има ярка насоченост към миналото на българския език и към историята на старата българска книжнина – територия в медиевистиката, където неуморно и с неизменен успех се занимаваше десетки години наред истинският доайен на старобългаристиката у нас – чл.-кор. проф. Дора Мирчева. Затова и сборката статии и научни съобщения от ученици, следовници или просто колеги имат този двояк характер. Внимателният поглед обаче върху повечето от представените текстове показва, че те следват най-добрите образци на комплексност или, по-добре, синкретизъм в най-добрия смисъл на думата в изследванията, доколкото никъде в тях не се оглеждат иманентно нито само езикови проблеми в исторически план, нито само литературна история, нито само историческа лексикология и текстологически проуки. Ако мога да си позволя подобна успоредица, този комплексен подход напомня кредото на създателите и последователите на сп. *Анали* (*Annales d'histoire économique et sociale*), основано в края на 20-те г. на XX в. от историците Марк Блок и Люсиен Февр, който метод, с благотворното влияние на минаващите години, изисква документът да бъде оглеждан от всички възможни точки и да не се ограничава като извор само за една наука. Дистанцирането от изследвания културен феномен помага да се покаже скритата логика на социалната свързаност и да се достигне по заобиколен път до същината на необяснимите на пръв поглед явления. Този подход следва в проучванията си без всякакви метаморфози и проф. Мирчева. Това именно ѝ помага да работи в един доста широк диапазон в медиевистиката – от изследвания върху старобългарски паметници, през текстовете от среднобългарската епоха дори до едно сравнително по-ново време. Реално тя постави основите на българската историческа лексикология като създаде теоретичните постановки за двутомния Старобългарски речник, на който беше главен редактор. Научните ѝ увлечения я доведоха до разработки върху възлови въпроси на историята на българския книжовен език, където безспорно тя е водещата фигура. Изданията ѝ на Словата на Йоан Екзарх и на прочутата хомилия на Епифаний Кипърски за слизането на Спасителя в ада са образцови и до днес. Авторка е на над 150 научни труда, които непрекъснато се цитират у нас и в чужбина. Отзивите за изследванията ѝ и изданията на паметници в периодичната книжнина неизменно са благоприятни, като в много от тях, редом с оценката за научната ерудираност, се изтъкват едновременно толерантността и безкомпромисността ѝ по пътя към истината. Завършвам с едно *laudatio*, видоизменен израз от акламациите по време на коронацията на византийските императори: *Multi anni professorum, magnorum professorum multi anni!*

Стефан Смядовски